

# JÄSENTIEDOTE 2/2010



**SHAS RY**

## Puheenjohtajan terveiset

Kevät on edennyt pitkälle – vaikka jossakin vaiheessa jo tuntui, ettei tämän vuoden lumimäärä sula ennen juhannusta. Nyt on kuitenkin jo päivät pidentynyt ja kevään tuntua on ilmassa.

Niinpä on aika myös kevätkokouksen. Yhdistyksen kevätkokouskutsu löytyy tästä tiedotteesta. Päiväksi on sovittu toukokuun 6. päivä ja paikaksi Helsingin ydinkeskusta. Toivottavasti mahdollisimman moni pääsee mukaan viettämään mukavaa iltaa yhdessä, hyvän asian parissa.

Kevään kotimaisia HIV-uutisia hallitsi alkuvuodesta jälleen ikävä uutinen viruksen mahdollisesta tahallaan tartuttamisesta. Asianomaisen luvalla oli hänen kuvansa annettu tiedotusvälineille. Itselleni heräsi kysymys, auttaako tämänkaltainen uutisointi HIV-tartunnan tietoisuuden lisäämistä valtaväestömme keskuudessa. Vai onko vaikutus päinvastainen? Jälleen viruksen kantaja on maahanmuuttajataustainen. HIV:n saamat kasvot Suomessa eivät ole ”suomalaiset kasvot”.

Kansainvälisellä kentällä uutiset ovat sen sijaan olleet positiivisia. Maaliskuun lopulla kokoontui Bangkokiin YK:n kutsumana lähes 700 lainsäätäjää 128 maasta. UNADIS vaatii HIV-positiivisten henkilöiden matkustusrajoitusten lieventämistä. Yhä edelleen yli 50 maata rajoittaa HIV-positiivisten liikkumista jollain tavalla, rajanylityksen kieltää tartunnan saaneelta kokonaan 11 maata.

Yhdysvallat luopui rajanylityskiellosta tämän vuoden tammikuussa. Kiina ja Ukraina pohtivat omien rajoitustensa lieventämistä.

YK:n ja UNAIDSin kanta on selkeä: matkustusrajoitukset rikkovat ihmisoikeuksia.

Tässä tiedotteessa on koulutuskutsuja, kesäkuussa Kööpenhaminaan (ota yhteyttä hallituksen jäseniin lisätietoja saadaksesi) sekä elokuun koulutuspäivistä alustavaa tietoa.

*Henna Korte*  
puheenjohtaja

## SISÄLTÖ 2/2010

- 2 Puheenjohtajalta
- 3 Hallituksen jäsenet 2010

### Ajankohtaista

- 4 Yhdistyksen kevätkokouskutsu
- 4 Päivitetyt ohjeet vertailtutuksen jälkeen
- 5 HIV-lääkitysohjeet

### Koulutukset

- 9 **Kutsu:** Region North HIV Nurses Meeting
- 10 2. HIV- hoitajapäivät elokuussa

### Jäsenasiat

- 11 Hakemuslomake





## HALLITUKSEN JÄSENET 2010

1.1.2010

<b>Henna Korte</b> Harjutie 25 01390 Vantaa	050 301 5303  henna.korte@redcross.fi	puheenjohtaja
<b>Hanna Kaskinen</b> Tarkk'ampujankatu 10 A 20 00150 Helsinki	040 502 5915  hanna.kaskinen@yahoo.com	varapuheenjohtaja
<b>Riikka Teperi</b> Kaikurinne 7 A 02280 Espoo	050 357 5374  riikkateperi@hotmail.com	sihteeri
<b>Irene Vainikainen</b> Koskelantie 31 A 10 00610 Helsinki	050-5240741  perhe.vainikainen@welho.com	
<b>Outi Debnam</b> Tulisuontie 4 G 83 00820 Helsinki	050 344 9670  outi.debnam@hus.fi	taloudenhoitaja jäsenrekisterivastaava
<b>VARAJÄSENET:</b>		
<b>Katja Vuorenmaa</b> Pihlajatie 14 04480 Haarajoki	050 364 9918  katja.vuorenmaa@kolumbus.fi	
<b>Taina Aaltonen</b> Lohjantie 52 A 03100 Nummela	040 752 7175  taina_j.aaltonen@kolumbus.fi	
<b>MUUT:</b>		
<b>Helena Mäkinen</b> Mäkelänkatu 86 C 27 00610 Helsinki	  helena.makinen@hus.fi	tilintarkastaja
<b>Sirpa Heikkilä</b> Piilikuja 4 03100 Nummela	  sirpa.heikkila@hel.fi	varatilintarkastaja

## KUTSU

SUOMEN HIV/aids –sairaanhoitajayhdistys ry:n kevätkokous torstaina 6.5.2010 klo 18

Kokous pidetään Panimoravintola Bruuverissa, Fredrikinkatu 63 (Kampin ostoskeskus Fredrikinkadun puoleinen pääty). Aloitamme pienellä luentoteemalla HIV-positiivisten seksitaudeista (mm. kupan hoito sairaanhoitajan näkökulmasta). Yhdistys tarjoaa iltapalaa juomineen.

Kevätkokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat (tilinpäätös ja vuosikertomus).

Ilmoittautumiset viimeistään 3.5. osoitteeseen [henna.korte@redcross.fi](mailto:henna.korte@redcross.fi)

**Tervetuloa mukaan!**

## PÄIVITETYT OHJEET VERIALTISTUKSEN JÄLKEEN

- ohje on HUS, HYKS, Infektiosairauksien yksikkö, Auroran sairaalasta

### Verinäytteet altistuksen jälkeen

- **Potilaasta eli altistuksen lähteestä** otetaan **heti** <neulanpistopaketti lähde. Paketti sisältää seuraavat koekkeet: **S-HBsAg, S-HBcAb, S-HCVAb ja S-HIVAbAg**, mikäli ne eivät ole jo tiedossa.
- Asianomaiselta pyydetään lupa HIV-testin tekemiseen, ja hyvään käytäntöön kuuluu kertoa myös hepatiittikokeiden ottamisesta.
- **Altistuneelta eli altistuksen kohteelta** otetaan luvallaan samat verinäytteet kuin lähteeltä (lisäksi P-ALAT) < neulanpistopaketti kohde heti sekä **3 ja 6 kk:n kuluttua**.
- Verialtistuksesta on ilmoitettava työterveyshuoltoon jatkoseurannan vuoksi, ja työtaturmailmoitus tulee myös tehdä. HIV abag vastaus kestää valmistua 2-3 päivää, Hepatiitti kokeet n. 1 viikon.

### Suojalääkitys

- HIV-suojalääkitys aloitetaan mieluiten kahden tunnin kuluessa altistuksesta, mutta ilmeisesti vielä 24 tuntia altistuksen jälkeenkin aloitetusta lääkityksestä on apua.
- HIV-lääkityksestä on konsultoitava työterveys- tai infektio lääkäriä.
- Riskin suuruuden mukaan lääkitys on joko kahden tai kolmen lääkkeen yhdistelmä.
- Suojalääkitys kestää 1 kk ajan, minä aikana seurataan verikokein mahdollisia elimistöön kohdistuvia sivuvaikutuksia.

**Tällöin 2 viikon** kokeisiin lisätään **<msivu (tvk,crp,alat,bil,glug,ck,krea,amyl,pi)**, samoin kuin **4 viikon kokeisiin <msivu**.

Seuranta näiden kokeiden osalta tapahtuu poliklinikalla.

# HIV-LÄÄKITYSOHJEET

koonnut Riikka Teperi

## Käänteiskopioija entsyymien estäjät Nukleosidijohdannaiset (NRTI)

LÄÄKE	ANNOSTUS	SIVUVAIKUTUKSET
Abakaviiri ( <u>Ziagen</u> , ABC)	<b>300mg 1tbl x 2 tai 2x1</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Pienelle osalle käyttäjistä hoidon alkuvaiikoina <ul style="list-style-type: none"> <li>- yliherkkyysoireet: kuume, hengenhäiriö,</li> <li>- kurkkukipu, ihottuma- Yhteys lääkäriin</li> <li>- Yleisimpiä oireita: päänsärky, väsymys, ruoansulatuskanavan oireet.</li> <li>- Taipumusta vaikeaan abakaviiriin yliherkkyysoireisiin voidaan tutkia merkkianalyysillä;</li> <li>- HLA-B*5701</li> </ul>
Abakaviiri+ Lamivudiini ( <u>Kivexa</u> )	<b>ABC 600 mg</b> <b>3TC 300 mg</b> <b>1 kaps x 1</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Yleisimpiä oireita: <ul style="list-style-type: none"> <li>- päänsärky, väsymys, ruoansulatuskanavan oireet</li> <li>- Pienelle osalle käyttäjistä alkuvaiikoina lievä yliherkkyysoireet, tai ihottumaa.</li> <li>- Taipumusta abakaviiriin vaikeaan yliherkkyysoireisiin voidaan tutkia merkkianalyysillä;</li> <li>- HLA-B*5701.</li> </ul>
Didanosiini ( <u>Videx</u> , ddl)	<b>250 mg/400 mg</b> <b>1 kaps x 1</b> <b>syömättä 2h ennen ja</b> <b>1/2h lääkkeen jälkeen</b>	Ruoansulatuskanavan oireet, päänsärky, unettomuus, neuropatia, haimatulehdus, laktaattiasidoosi.
Emtrisitabiini ( <u>Emtriva</u> , Truvada, FTC)	<b>200 mg kaps</b> <b>FTC, 1 tbl x 1</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Sivuvaikutuksia vähän. Ihottuma, ruoansulatuskanavan oireet, päänsärky tavallisempia.  Afrikkalaisille voi tulla ihon hyperpigmenttaatiota.  Ei suositella lamivudiinin kanssa (mahd. ristiallergia).
Lamivudiini ( <u>Epivir</u> , 3TC)	<b>3TC 150 mg</b> <b>1 tbl x 2 tai 2x1</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Sivuvaikutuksia vähän. Ihottuma, ruoansulatuskanavan oireet tavallisimpia. Ei suositella emtrisitabiinin kanssa (mahd. ristiallergia). (myös oraaliliuos)
Lamivudiini+ Tsidovudiini ( <u>Combivir</u> )	<b>AZT 300 mg + 3TC 150 mg 1tbl x 2</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Anemia, neuropatia, päänsärky, ruoansulatuskanavan oireet, väsymys, neuropatia sekä ihonalaisen rasvan katoaminen

Stavudiini ( <b>Zerit</b> , d4T)	<b>d4T 30/40 mg (20 mg)</b> <b>1 kaps x 2</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Neuropatia, lipoatria, ruuansulatuskanavan oireet, pankreatiitti ja laktaatti asidoosi. Ei HCV-yhteisinfektiossa.
Tenofoviiri ( <b>Viread</b> , TDF)	Yleensä <b>245 mg 1tblx 1</b> <b>Ruokailun yhteydessä</b>	Ruuansulatuskanavan ja suoliston oireet. Munuaisten toimintahäiriöt.
Tsidovudiini ( <b>Retrovir</b> , AZT)	<b>300 mg (100/250 mg)</b> <b>1 tbl x 2 tai 2 x 1</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Anemia, neutropenia, neuropatia, päänsärky, ruuansulatuskanavan oireet, väsymys, mahakivut, ripuli.
Tsidovudiini + Lamivudiini + Abakaviiri ( <b>Trit-zivir</b> )	<b>AZT 300 mg +3TC 150 + ABC 300 mg</b> <b>1 tbl x 2</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Ruoansulatuskanavan oireet. <ul style="list-style-type: none"> <li>- Abakaviiri voi aiheuttaa pienelle osalle käyttäjistä yliherkkyysreaktion, oireina : kuume, hengenahdistus, kurkkukipu, ihottuma- Yhteys lääkäriin.</li> <li>- Taipumusta abakaviirin vaikeaan yliherkkyysreaktioon voidaan tutkia merkkiainetestillä;</li> <li>- HLA-B*5701.</li> </ul>
Emtritritabiini + Tenofoviiridi- soproksiili ( <b>Truvada</b> )	<b>FTC 200 mg+ TDF 245 mg</b> <b>1tbl x1</b> <b>Ruokailun yhteydessä</b>	Sivuvaikutuksia vähän <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ihottuma, ruuansulatuskanavan oireet, päänsärky tavallisempia</li> <li>- Ruuansulatuskanavan ja suoliston oireet.</li> <li>- Munuaisten toimintahäiriöt</li> </ul>
jos + Efavirenzi ( <b>Atripla</b> )	Tyhjään vatsaan, miel. nukkumaan mennessä	

### Ei käänteiskopioija entsyymien estäjät

Ei nukleosidijohdannaiset (NNRTI )

LÄÄKE	ANNOSTUS	SIVUVAIKUTUKSET
Efavirensi ( <b>Stocrin</b> , EFV)	<b>EFV 600 mg 1tbl x 1</b> (myös 200 mg saatavilla) <b>iltaisin</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b> (Suositellaan tyhjään vatsaan)	Keskushermosto oireet: huimaus, päänsärky, unihäiriöt, painajaiset. Oireet vähenevät selvästi ensimmäisinä viikkoina. Sekä: ihottuma, pahoinvointi, ripuli, maksaentsyymien ja lipidien nousu. Ei raskautta suunnittelevalle tai raskaana oleville
Nevirapiini ( <b>Viramune</b> , NVP)	<b>200 mg alussa, 1 tbl x 1</b> <b>2 viikon ajan, sitten</b> <b>200 mg 2 tbl x 2</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Ihottuma, joka voi kehittyä vaikeaksi (Stevens-Jo) Kuume, rakkuloita, silmän sidekalvon tulehdus. Maksa-arvojen nousu, (hoidon alussa 3 kk-2 viikon välein seurannat)
Etraviriini (ETV) si( <b>Intelence</b> )	100 mg, 2tbl x 2 <b>Ruokailun yhteydessä</b>	Ihottuma, maksa ja keskushermostovaikutukset

## Proteaasin estäjät ( PI )

LÄÄKE	ANNOSTUS	SIVUVAIKUTUKSET
Aptivus <b>(Tipranaviiri, TPV)</b>	<b>TPV 250 mg</b> <b>2 kaps x 2+ <u>RTV 100 mg 2 x 2</u></b> <b>Ruokailun yhteydessä</b>	Yleensä: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ruoansulatuskanavan ja suoliston oireet</li> <li>- Maksa-arvojen nousu, hyperlipidemia.</li> <li>- Yhteisvaikutukset muiden lääkkeiden kanssa hankalia. Kysy muiden lääkkeiden yhteensopivuus lääkäriltä.</li> <li>-</li> </ul>
Atazanaviiri <b>(Reyataz, ATV)</b>	<b>ATV 300 mg (200 mg)</b> <b>1 kaps x1 + <u>RTV 100mg 1x1</u></b> <b>Ruokailun yhteydessä</b> (myös oraaliliuos)	Annostus yksilöllinen Pahoinvointi, mahavaivat, päänsärky, Yleensä: plasman bilirubiiniarvon nousu; ihon, silmänvalkuaisten keltaisuutta, ihottumaa. EKG: PQ-ajan pidentyminen. Ei samanaikaisesti vatsa-hapon eritystä estäviä lääkkeitä.
Darunaviiri <b>(Prezista, DRN)</b>	<b>DRV 300 mg 2tbl x2 + <u>RTV 100 mg 1x2 tai 600 mg 1x2</u></b> <b>400 mg 1x2</b>	Pahoinvointi, ripuli, oksentelu, päänsärky. Muiden lääkkeiden samanaikaisesta käytöstä on keskusteltava lääkärin kanssa.
Fosambrenaviiri <b>(Telzir, fAPV)</b>	<b>fAPV 700 mg</b> <b>1 tbl x 2 + <u>RTV 100mg 1tbl x 1</u></b> <b>( fAPV 2x2 ilman RTV:tä, myös muita vaihtoehtoja käytetään)</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Annostus yksilöllinen Ruoansulatuskanavan ja suoliston oireet. Yleensä: Ihottuma yleensä rauhoittuu, suun alueen tuntohäiriöt. Päänsärky, väsymys
Indinaviiri <b>(Crixivan, IDV)</b>	Annostus yksilöllinen Yleensä: <b>400 mg 2 kaps x 2-3</b> (200mg kaps saatavilla) <b><u>Norvirin kanssa ei ruokarajoituksia</u></b> , muuten ks. Crixivan ruoka-ohje	Pahoinvointi, ripuli, ihottuma, kynsien sisäänkasvu, hiusmuutokset, virtsatiekivet, hyperlipidemia, -glykemia, lipodystrofia.
Lopinaviiri + Ritonaviiri <b>(Kaletra, LPV)</b> (ei saa puolittaa)	<b>LPV 200 mg + <u>RTV 50 mg</u></b> <b>2 tbl x 2</b> (Myös mikstuurana saatavilla.) <b>Ei ruokarajoituksia</b>	Ruoansulatuskanavan oireet, makumuutokset, ruokahaluttomuus, ripuli, joka lievittyy usein, lipodystrofia, hyperlipidemia
Ritonaviiri <b>(Norvir, RTV)</b>	<b>100 mg tbl</b> <b>Ruokailun yhteydessä</b> Annostus riippuu muista HIV-lääkkeistä joita käytetään ritonaviirin kanssa (myös oraaliliuos)	Pienillä tehostusannoksilla harvoin sivuvaikutuksia. Isoilla annoksilla. ruoansulatuskanavan oireet, makuuainin muutokset, pistely suun ympärillä.
Sakinaviiri <b>(Invirase, SQV )</b>	Annostus yksilöllinen Yleensä <b>500 mg 2 tbl x 2+ <u>RTV 100 mg x2</u></b> <b>Ruokailun yhteydessä (enint 2 h:n kuluessa)</b> Säilyy 3kk huoneen lämmössä	Ruoansulatuskanavan ja suoliston oireet.  Maksaentsyymien ja CK-nousu.

### Integraasineistäjät

LÄÄKE	ANNOSTUS	SIVUVAIKUTUKSET
Insentress ( <u>Raltegraviiri</u> , RLV)	RLV <b>400 mg 1 tbl x 2</b> <b>Ei ruokarajoitusta</b>	(Aiemmin HIV-lääkkeitä käyttäneille) Yleensä hyvin siedetty mahdollisesti hui- mausta ja ruoansulatuskanavan oireita. Ei yhteiskäyttöä Omepratsolin kanssa (nos- taa RLT:n pitoisuuden 3 kertaiseksi)

### CCR5- antagonistit

LÄÄKE	ANNOSTUS	SIVUVAIKUTUKSET
Maroviroki ( <u>Ceslenti</u> , MCV)	MCV <b>300 mg / 150 mg</b> <b>1-2 tbl x 2</b> , riippuen muusta lääki- tyksestä <b>Ei ruokarajoituksia</b> Ei pähkinä- ja soija-allergisille	Ei tiedossa

### Fuusion estäjät

LÄÄKE	ANNOSTUS	SIVUVAIKUTUKSET
Enfuvirtiidi ( <u>Fuzeon</u> , T- 20)	T-20 <b>90 mg x 2 s.c</b> <b>Ei ruokarajoituksia</b> Liuos valmistetaan kuiva-aineesta. Säilyvyys liotettuna 24 h jääkaapis- sa.	Pistoskohdan paikalliset reaktiot. Pistettävä ehdottomasti subkutaanisesti. Yliherkkyysreaktio Satunnaisia yliherkkyysreaktioita todettu. Katso erillinen ohjekirja.

riikka.teperi 1/2010

Katso myös [www.arvosta.fi](http://www.arvosta.fi)

- Sivulla mm. ohjeet ei-työperäisen HIV-altistuksen hoidosta.
- Ohessa sivujen sisällysluettelo

 <a href="#">INDIKAATIOT JA SEURANTA</a> »»
 <a href="#">HIV-LÄÄKKEIDEN KUVAUKSET</a> »»
 <a href="#">HIV-LÄÄKKEIDEN KÄYTTÖ</a> »»
 <a href="#">TIETOA HIV-LÄÄKKEISTÄ</a> »»
 <a href="#">APUVÄLINEET</a> »»
 <a href="#">LINKIT</a> »»
 <a href="#">TIETOA ARVOSTA</a> »»
 <a href="#">ARVO SEMINAARIT</a>





# Program

## Region North Hiv-Nurses Meeting

The 1st & 2nd of June, Copenhagen 2010

- 08:30-08:45 Welcome "Minding the Mind"  
*Jolanda Schippers,*  
*HIV-nurse, University Hospital of Maastricht, The Netherlands*
- 08:45-10:00 "Minding the Mind", a topic in hiv-care today  
History – future - today  
Research, evidence, data  
Testing  
*Magnus Gisslén,*  
*Associate professor, Sahlgrenska Universityhospital, Sweden*
- 10:00-10:15 Coffee
- 10:15-11:00 Testing/tests (title of speech?)  
*(Dr XX, Neuropsychiatrist (title?), X hospital, Norway)*
- 11:30-12:00 Participant testing
- 12:00-13:15 Lunch
- 13:15-14.00 The Belgian experience & Neuroscreen tool  
*(Hiv-nurse, X hospital, Belgium)*
- 14:00-15:30 Work shops and discussions including coffe
- 15:30-16:00 Summing up & Closing remarks  
*Chairperson*

## 2. HIV-HOITAJAPÄIVÄT ELOKUUSSA 2010

SHAS ry järjestää yhteistyössä lääkeyritysten kanssa loppukesällä 2010 koulutuksen HIV/aids -hoidosta kiinnostuneille hoitajille.

Koulutus järjestetään 22.–23.8.2010. Tapahtumapaikka on pääkaupunkiseudulla hyvien kulkuyhteyksien päässä – ilmoitamme tarkemmat koordinaatit kun paikka varmistuu. Kauempaa tuleville järjestyy paikan päällä majoitus. Itse koulutus on yksipäiväinen, mutta kokoonnumme jo edellisenä iltana (sunnuntai 22.8) n. klo 18 illallisen ja vapaan yhdessäolon merkeissä. Luennoille ja keskustelulle on varattu maanantai 23.8 n. klo 9-16.

Ohjelmaa ja luennoitsijoita ei ole vielä täysin lyöty lukkoon; niistä tulee tietoa varsinaisen kutsun mukana. Teemat liikkuvat kuitenkin samoissa, mutta aina niin tärkeissä aihepiireissä: testaus, HIV-positiivisten hoito vanhusten ja ikääntyvien huollossa, vertaiskoulutus, perusterveyskasvatus jne.

Kutsut tilaisuuteen lähetetään infektio- ja sisätauti- ja -osastojen yhteyshenkilöille sekä osaston- ja ylihoitajille. SHAS:n jäsenet, joiden sähköpostiosoite meillä on tiedossa, saavat myös kutsun sähköpostitse. Käytännön syistä joudumme rajaamaan osallistujamäärää max 50:een, eli kannattaa ilmoittautua heti, kun kutsu tulee.

Merkitse päivä kalenteriisi, informoi siitä jo tässä vaiheessa työpaikallasi/esimiehellesi ja odottele kutsua. Tervetuloa koulutukseen!





SUOMEN HIV/AIDS-  
SAIRAAHOITAJA YHDISTYS ry

HAKEMUS

OLEN KIINNOSTUNUT LIITTYMÄÄN SUOMEN HIV/AIDS-  
SAIRAAHOITAJAYHDISTYKSEN (SHAS ry:n) JÄSENEKSI

Nimi:

Osoite

Puhelin / koti:

työ:

muu:

Sähköpostiosoite:

Työnantaja / Toimipaikka:

Toiminimike / Tehtävä työpaikalla:

Kerrotko muutamalla sanalla miksi olet kiinnostunut SHAS ry:n jäsenyydestä ja toiminnasta:

Jäsenhakemukset käsitellään hallituksen kokouksessa.

Toimittaisitko hakemuksesi alla olevaan osoitteeseen:

Outi Debnam / SHAS

Tulisuontie 4 G 83

00820 Helsinki



Osoitelähde: SHAS ry:n jäsenrekisteri.  
Postitus: Abbott Oy, Pihatörmä 1 B, 02240 ESPOO.